

FF Skagen A/S, Skagen
Havnevagtvej 5
9990 Skagen

Virksomheder
J.nr. 2019-3187
Ref. Chell/Laumo/Rutoj
Den 28. november 2025

*Sendt til virksomhedens digitale postkasse, CVR-nr. 53686214
Thorkil Olesen (thol@ffskagen.dk) og
Klaus H. Kristoffersen (khk@ffskagen.dk)*

Påbud om nye vilkår om stop for produktion ved manglende drift på KV-kedel

Som varslet med brev af 19. september 2025 meddeles hermed påbud om nye vilkår i miljøgodkendelse af 4. november 2009 til FF Skagen A/S i Skagen, Havnevagtvej 5, 9990 Skagen (herefter virksomheden).

Nye vilkår

Følgende nye vilkår tilføjes til miljøgodkendelse af 4. november 2009:

- D10 Efter 15. november 2026 skal produktionen på fabrikken standses, og der må ikke tilføres flere råvarer til fabrikken hvis alle følgende forhold er til stede:
- KV-kedlen er ikke i drift,
 - KV-kedlen indgår som en væsentlig del af lugtrensningen på virksomheden og
 - reparationstiden antages at overstige 48 timer.

Produktionen må i disse tilfælde ikke genoptages før driften af KV-kedlen har været stabil i minimum 4 timer. Når produktionen er standset ved manglende drift på KV-kedlen, må der ikke indføres råvarer i produktionsanlægget. Allerede indførte råvarer kan færdigforarbejdes. Der ses bort fra op- og nedlukningssituationer, som er omfattet af påbud om drift af scrubbere af 1. juli 2013.

Ved "KV-kedlen indgår som en væsentlig del af lugtrensning" forstås, at rensning af luften for lugt foregår i virksomhedens fire kedler og KV-kedlen.

- D11 Efter 15. november 2026 skal virksomheden ved manglende drift på KV-kedlen og, hvis KV-kedlen fortsat indgår som en væsentlig del af virksomhedens lugtrensning, orientere Miljøstyrelsen om, hvornår

produktionen af allerede indfødte råvarer forventes færdig og om tidspunkt for forventet genoptagelse af produktionen efter genopstart af KV-kedlen.

- D12 Virksomheden skal senest 1. november 2026 udarbejde en procedure for nedlukning af produktionen i situationer, hvor KV-kedlen ikke er i drift, hvis KV-kedlen fortsat indgår som en væsentlig del af virksomhedens lugtrensning. Proceduren skal inkludere behandling/bortskaffelse af allerede modtagne råvarer. Proceduren skal fremsendes til Miljøstyrelsen til orientering.
- D13 Virksomheden skal følge den af virksomheden fremsendte vedligeholdelses- og beredskabsplan for KV-kedlen (dateret 24. oktober 2025) fra påbuddets ikrafttrædelse. Følgende elementer fra planen skal være gennemført senest den 1. maj 2026:
- Etablere reservedelslager for kedelrør
 - Gennemføre eftersyn og rengøring af KV-kedlen

Efter 15. november 2026 skal produktionen dog standses, og der må ikke tilføres flere råvarer til fabrikken, ved manglende drift på KV-kedlen i overensstemmelse med vilkår D10.

Påbuddet træder i kraft med det samme, således at de nye vilkår straks er gældende.

Påbuddet gives efter § 41, stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven¹.

Virksomhedens bemærkninger til varsel om nye vilkår ved påbud

Miljøstyrelsen har modtaget nedenstående bemærkninger fra virksomheden til de varslede vilkår (mail af 3. november 2025 fremsendt af DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab):

"4 Bemærkninger til påbudsvarslet

Efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, kan Miljøstyrelsen, hvis en listevirksomhed medfører væsentlig forurening, meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger. Miljøstyrelsen kan endvidere meddele påbud, hvis en listevirksomhed skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening, herunder ved forsætlige skadevoldende handlinger.

Alene hvis en forurening ikke kan nedbringes, kan Miljøstyrelsen nedlægge forbud imod fortsat drift efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 3.

Anvendelsen af miljøbeskyttelseslovens § 41 forudsætter derfor, at der foreligger en væsentlig forurening eller risiko herfor. Derudover skal et varslet påbud være proportionalt, nødvendigt og tilstrækkeligt i forhold til den konkrete situation.

4.1 Væsentlighedskravet

¹ [Lovbekendtgørelse om miljøbeskyttelse, nr. 1093 af 11. oktober 2024.](#)

En forudsætning for at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, er, at der enten foreligger en væsentlig forurening, eller at der skønnes at være en nærliggende risiko herfor.

Miljøstyrelsen har i medfør af det almindelige forvaltningsretlige officialprincip pligt til at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, inden der meddeles et påbud, så der kan træffes en materielt korrekt afgørelse. Det er derfor Miljøstyrelsens ansvar som tilsynsmyndighed at sørge for, at alle relevante oplysninger er tilvejebragt, så der på forsvarlig vis kan tages stilling til, om et påbud kan meddeles. Et påbud må ikke baseres på et grundlag, der er utilstrækkeligt.

De i Påbudsvarslet varslede vilkår begrundes af Miljøstyrelsen med, at der i sommeren 2025 er modtaget *"mange klage over lugt fra virksomheden"* samt at *"tidspunktet for de fleste af klagerne er sammenfaldende med perioder med driftsproblemer på FF Skagens KV-kedel."* Miljøstyrelsen har i den forbindelse nærmere præciseret, at den berørte periode – som angivet i påbudsvarslet – er fra den 1. til 21. juli 2025.

Indledningsvis skal det bemærkes, at Miljøstyrelsens henvisning til, at der i sommeren 2025 er modtaget *"mange klager"* reelt alene vedrører klager fra ejerne af de to ejendomme Østerbyvej 11, 9990 Skagen, og Kjeldergangen 3, 9990 Skagen.

Dertil kommer, at FF Skagen til Miljøstyrelsen har oplyst, at KV-kedlen har været ude af drift i flere andre perioder, end den af Miljøstyrelsen nævnte periode for klagerne, herunder 29. juni – 5. juli, 7.-15. juli, 18.-24. juli, 7. august, 14. august, 21. august, 22. august, 29. august og 11.-12. september 2025. Dette har FF Skagen tidligere indsendt dokumentation for til Miljøstyrelsen.

På trods af disse modsatrettede faktiske oplysninger om klagernes tidspunkt og tidspunkter for manglende drift af KV-kedlen, har Miljøstyrelsen alligevel vurderet;

at "sammenstillingen af klager over lugt og driftsproblemer på KV-kedlen viser en forholdsvis tydelig sammenhæng mellem tidspunkt for klager og tidspunkt for manglende drift på KV-kedlen"

at "det er overvejende sandsynligt, at vilkår for virksomhedens maksimalt tilladte lugtbidrag til omgivelserne, vilkår D1 i miljøgodkendelse af 4. november 2009, var overskredet i flere perioder i sommeren 2025, hvor virksomhedens KV-kedlen var ude af drift."

Vores fremhævnings

Det er vores opfattelse, at der ikke på baggrund af de faktiske foreliggende oplysninger, er grundlag for Miljøstyrelsens antagelse af, at der er sammenfald mellem tidspunktet for klagerne og tidspunkterne for manglende drift af KV-kedlen, ligesom klager over lugt på nogle få tidspunkter, hvor KV-kedlen har været ude af drift, ikke i sig selv på nogen måde kan sandsynliggøre eller dokumentere, at der er en risiko for, at de fastsatte og gældende vilkår for FF Skagens maksimalt tilladte lugtbidrag i Miljøgodkendelsen vilkår D1 har været overskredet.

Vi bemærker, at næsten halvdelen af de indgivne klager i perioden fra den 1. maj til den 30. september 2025 er indgivet på tidspunkter, hvor KV-kedlen har været i drift. Vi er derfor ikke enig i, som angivet af Miljøstyrelsen, at der skulle være en entydig sammenhæng mellem klager over lugt og driftsproblemer på KV-kedlen. Tværtimod viser dataene, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem tidspunktet for klagerne og tidspunktet, hvor KV-kedlen har været ude af drift. Dette gør sig også gældende i forhold til klager, der er indgivet efter den 19. september 2025.

Dette understøttes også af, at Miljøstyrelsen i varsel om påbud om nye vilkår for lugtmålinger og registrering af oplysninger om råvarer og driftsdata af 19. september 2025 fremsendt til FF Skagen henviser til, at der den 15. august 2025 og i perioden den 27.-28. august 2025 også er modtaget flere klager, hvor KV-kedlen rent faktisk har været i drift.

De seneste lugtmålinger udtaget den 14. og 15. maj 2025 viser, at FF Skagen overholder de fastsatte grænseværdier i Miljøgodkendelsens vilkår D1. Den senest udtagne lugtmåling, hvor grænsen for det maksimalt tilladte lugtbidrag ved de nærmeste naboer blev overskredet, blev udtaget den 30. maj 2017.

Miljøstyrelsen har alene henvist til en lu Miljøstyrelsen har alene henvist til en lugtmåling udtaget den 30. maj 2017 – altså for over 8 år siden – hvor grænseværdierne for lugt blev overskredet. Der er således ikke dokumentation for, at lugtgrænsen på 5 LE/m³, som fastsat i Miljøgodkendelsens vilkår D1, aktuelt har været overskredet i sommeren 2025, hvor KV-kedlen har været ude af drift i flere perioder.

Der er derfor ikke grundlag for at konkludere, at der er sket en overskridelse af de i Miljøgodkendelsens vilkår D1 fastsatte grænseværdier for lugt, eller i øvrigt foreligger en væsentlig forurening eller en nærliggende risiko herfor. Miljøstyrelsen har derfor ikke fornøden hjemmel til at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, da betingelserne for anvendelse af bestemmelsen ikke er opfyldt.

Hvis der efter Miljøstyrelsens skøn fortsat består usikkerhed om, hvorvidt der foreligger en væsentlig forurening, kan Miljøstyrelsen alene meddele et undersøgelsespåbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 72.

Vi skal i den forbindelse henvises til Miljøklagenævnets afgørelse af 29. april 2010 i sag MKN-100-00192 [optrykt som MAD 2010.1330], hvor et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41 om sikring af betongrav under imprægneringsanlæg mod udslip blev ophævet, da Miljøklagenævnet ikke fandt det godtgjort, at betongraven var utæt. Nævnet fandt på baggrund af sagens oplysninger, herunder en tidligere forureningsundersøgelse, at der var usikkerhed om betongravens tæthed og meddelte derfor i stedet påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 72 om undersøgelse heraf.

I forlængelse heraf kan vi oplyse, at et undersøgelsespåbud ikke vil være nødvendigt, da FF Skagen er positivt indstillet på, i samarbejde med Miljøstyrelsen, at gennemføre et forsøg i løbet af vinteren 2025/2026. Forsøget vil omfatte tre lugtemissionsmålinger med råvarer i den øvre del af TVN-spektrat med henblik på at dokumentere lugtemissionerne ved sådanne råvarer.

Det bemærkes dog, at der på nuværende tidspunkt ikke er usikkerhed om, hvorvidt emissionsgrænserne er overholdt, idet de seneste udtagne lugtmålinger fra 14. og 15. maj 2025 viser, at FF Skagen overholder de fastsatte grænseværdier i Miljøgodkendelsens vilkår D1.

4.2 Forbud mod fortsat drift

En afgørelse, hvorefter Miljøstyrelsen reelt pålægger virksomheden at indstille driften, kan alene meddeles, hvis betingelserne i miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 3, er opfyldt – dvs. hvis forureningen ikke kan nedbringes, og der derfor er grundlag for at nedlægge forbud mod fortsat drift. Det er uden betydning for den retlige vurdering, om påbudsvarslet sprogligt betegnes som et påbud eller et forbud.

Miljøstyrelsen meddelte den 11. september 2025 FF Skagen en indskærpelse for overtrædelse af vilkår D1 i Miljøgodkendelsen. Den 19. september 2025 fremsendte Miljøstyrelsen Påbudsvarslet til FF Skagen. Miljøstyrelsen har derfor – inden for blot otte dage – bevæget sig fra at meddele en indskærpelse til at udstede et påbud, der reelt må sidestilles med et forbud mod den fortsatte drift efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 3.

Det varslede vilkår D10 medfører, at produktionen på fabrikken standses, og der må ikke tilføres flere råvarer til fabrikken, ved manglende drift på KV-kedlen og en antaget reparationstid, der overstiger 12 timer. Påbudsvarslet får derfor karakter af et forbud mod den fortsatte drift.

Miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 3, kan først anvendes, hvis det ikke er muligt at nedbringe forureningen. I den forbindelse bemærkes, at Miljøstyrelsen hverken har sandsynliggjort, at FF Skagen mangler økonomisk evne eller vilje til at opfylde de vilkår, der er fastsat i miljøgodkendelsen, eller at der mangler fremdrift i forhold til at finde en ny metode til lugtgrensning.

Som beskrevet i afsnit 3.3.4 idriftsætter FF Skagen tværtimod nye tekniske tiltag for håndtering af lugtemissioner uden drift af KV-kedlen ultimo oktober 2026.

4.3 Proportionalitetsprincippet

Hvis Miljøstyrelsen, trods forventningen om det modsatte, vurderer, at væsentlighedsbetingelsen i § 41, stk. 1, er opfyldt, skal det understreges, at et eventuelt påbud skal være proportionalt, nødvendigt og tilstrækkeligt.

Det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip medfører, at Miljøstyrelsen i forbindelse med skønsudøvelsen er forpligtet til at vælge den mindst indgribende foranstaltning, som er tilstrækkelig til opnåelse af formålet. Proportionalitetsprincippet indebærer samtidig et krav om, at et indgreb skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges. Samtidig skal indgrebet være egnet til at opnå det ønskede formål.

Selv under den forudsætning, at der forelå en væsentlig forurening eller en nærliggende risiko herfor, er det hverken proportionalt eller rimeligt at pålægge FF Skagen at standse produktionen på fabrikken og tilførslen af råvarer, ved manglende drift på KV-kedlen og en antaget reparationstid, der overstiger 12 timer. Udstedelse af det varslede påbud i den nuværende form vil, såfremt FF Skagen ikke kan reparere HV-kedlen inden for den frist, der er fastsat i det varslede vilkår D10, medføre et dagligt økonomisk tab på DKK 6.810.000,00 (eksklusiv moms).

Nedenfor er FF Skagens beregninger af omkostninger for fabrikken ved produktionstab ved en gennemførelse af et sådant påbud efter driftsstop på KV-kedlen udover 12 timer (hvilket ikke i praksis altid vil være muligt at undgå, som redegjort for ovenfor i afsnit 3.3.5)

Omkostninger ved stop af produktion og bortskaffelse af råvare på lager:

Dækningsbidrag per kilo (inklusive renter og afskrivning - tabte råvarer)	100	øre/kg	1.000.000,00 kr.
Intern omkostning (pumpe råvarer ud af tank mv.)	5	øre/kg	50.000,00 kr.
Tab ved forringelse af råvare	100	øre/kg	1.000.000,00 kr.
Transport til Thyborøn	22	øre/kg	220.000,00 kr.
Umiddelbar omkostning per 1000 ton, der ikke går til produktion			2.270.000,00 kr.
Døgncapacitet er 3000 ton fisk, svarende til et dagligt tab på			6.810.000,00 kr.

Omkostning ved stop af produktion og tab af leverancer til fabrikken:

Beregning af direkte dagligt produktionstab ved fisk der sejles til andre fabrikker	100	øre/kg	3.000.000,00 kr.
Døgncapacitet	3000	ton/døgn	

Det bemærkes, at FF Skagen er yderst opmærksom på at overholde lugtemissionskravene i Miljøgodkendelsens vilkår D1, og at FF Skagen samtidig har både evne [økonomisk] og vilje til at overholde de gældende emissionsgrænser i Miljøgodkendelsens vilkår D.

Dette understøttes af, at FF Skagen, som beskrevet i afsnit 3.2, siden den 31. maj 2017, hvor grænsen for det maksimalt tilladte lugtbidrag ved de nærmeste naboer ifølge målinger fra Miljøstyrelsen blev overskredet, har iværksat en række tekniske tiltag med henblik på dels at reducere lugtudslip fra KV-kedlen, dels at sikre KV-kedlens fremadrettede drift. Herudover er der taget initiativ til tiltag med det formål at reducere TVN-indholdet i råvarerne.

Der vil således forventeligt ultimo oktober 2026, blive idriftsat nye tekniske tiltag for håndtering af lugtemissioner uden drift af KV-kedlen.

Det er derfor vores klare vurdering, at det også vil være helt uproportionalt, såfremt Miljøstyrelsen måtte fastholde udstedelsen af et påbud med de varslede vilkår i D 10, D11 og D12.

Baggrund

Procesluft fra FF Skagen afbrændes i virksomhedens kedler og kraftvarme-kedel (KV-kedel) før afkast gennem skorsten. Ved havari eller pludseligt opstået behov for vedligehold af KV-kedlen anvendes virksomhedens kemiske scrubbere til lugtrensning. Lugtmålinger viser, at de kemiske scrubbere ikke er lige så effektive til lugtrensning som KV-kedlen og, at vilkår D1 i miljøgodkendelse af 4. november 2009 for maksimalt tilladt lugtbidrag i omgivelserne, ikke er overholdt når lugtrensning foregår i virksomhedens scrubbere frem for KV-kedlen.

Miljøstyrelsen modtog i sommeren 2025 mange klager over lugt fra virksomheden. Tidspunktet for de fleste af klagerne er sammenfaldende med perioder med driftsproblemer på virksomhedens KV-kedel. Det drejer sig fx om perioden 1. til 21. juli 2025. På den baggrund modtog virksomheden den 11. september 2025 en indskærpelse for overtrædelse af vilkår D1.

Virksomheden har oplyst, at KV-kedlen har været ude af drift i flere perioder i sommeren 2025 (29. juni - 5. juli, 7.-15. juli, 18.-24. juli, 7. august, 14. august, 21.-22. august, 29. august, 11.-12. september). Miljøstyrelsen kan således bl.a. konstatere, at kedlen var ude af drift efter, at vilkår D1 blev indskærpet den 11. september 2025.

Sammenstillingen af klager over lugt og driftsproblemer på KV-kedlen viser en sammenhæng mellem tidspunkt for klager og tidspunkt for manglende drift på KV-kedlen. Miljøstyrelsen vurderer, at sammenhængen er tydelig.

Begrundelse

Miljøstyrelsen vurderer, at det er overvejende sandsynligt, at vilkår for virksomhedens maksimalt tilladte lugtbidrag til omgivelserne, vilkår D1 i miljøgodkendelse af 4. november 2009, var overskredet i flere perioder i sommeren 2025, hvor virksomhedens KV-kedel var ude af drift. Lugtmålinger viser, at de kemiske scrubbere, som anvendes til lugtrensning når KV-kedlen er ude af drift, ikke er lige så effektive til lugtrensning som KV-kedlen. Lugtmålinger og beregninger foretaget i 2011 og 2018 viser, at virksomheden ikke kan overholde vilkår for maksimalt tilladt lugt i omgivelserne ved anvendelse af virksomhedens scrubberne som lugtrensning. Seneste lugtmålinger fra 2025 viser tilsvarende høje emissioner af lugt ved behandling af luft i scrubberne.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af de mange driftsproblemer på KV-kedlen i sommeren 2025 sammenholdt med, at det vurderes, at D1 sandsynligvis blev overskredet i den sammenhæng, at det er nødvendigt at sætte begrænsninger for produktionen ved manglende drift af KV-kedlen. Miljøstyrelsen har også henset til, at virksomhedens bynære placering medfører, at overskridelser af lugtvilkår påvirker et stort antal borgere.

Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at lugtpåvirkningen af omgivelserne er så stor ved nedbrud af KV-kedlen, at det er nødvendigt, at produktionen ikke finder sted, når lugtrensning alene sker med virksomhedens øvrige fire kedler og scrubberne.

Det kan forekomme, at der sker nedbrud på virksomhedens materiel, herunder KV-kedlen. Miljøstyrelsen finder det herefter proportionalt at produktionen skal stoppes ved en antaget reparationstid på mere end 48 timer. Der er herved også foretaget en afvejning mellem den øgede lugtpåvirkning af omgivelserne, der optræder, når der anvendes scrubbere som anlæg til lugtrensning i stedet for KV-kedlen, og den lugtpåvirkning, som kan forekomme ved bortskaffelse af råvarer,

som ikke kan forarbejdes, samt virksomhedens kommentarer om, at ”de fleste harvarier på KV-kedlen vil kunne udbedres inden for få dage”².

Virksomheden fremlægger i bemærkningerne til det varslede påbud en foreløbig projektplan for ”mulige fremtidige tiltag til håndtering af lugtemissioner uden drift af KV-kedlen”. Planen indebærer, at tiltagene er sat i drift ultimo oktober 2026. Miljøstyrelsen vurderer, at virksomheden hermed har sandsynliggjort at de har den økonomiske evne til at sikre en stabil overholdelse af gældende vilkår for maksimalt tilladt lugt i omgivelserne., Virksomheden oplyser, at den har arbejdet på at sikre en stabil drift af KV-kedlen og overholdelse af lugtvilkår siden 2017³. Miljøstyrelsen må dog konstatere, at dette arbejde endnu ikke er lykkedes.

På denne baggrund fastholder Miljøstyrelsen de varslede vilkår dog med den ændring, at de kun har betydning efter den oplyste dato for idriftsætning af nyt luftbehandlingsudstyr og i det tilfælde, at lugtrensningen fortsat i væsentlig grad er baseret på forbrænding af luft i KV-kedlen.

Miljøstyrelsen har ud fra en proportionalitetsafvejning vurderet, at de angivne udgifter forbundet med et driftsstop er proportionale, når det også tages i betragtning, hvor lang tid virksomheden har haft til at finde en løsning, og hvor mange mennesker der potentielt er væsentligt berørt af lugtgener fra virksomheden, når KV-kedlen ikke er i drift.

Virksomheden har den 3. november fremsendt en intern vedligeholdelses- og beredskabsplan for KV-kedlen, som beskriver planlagte eftersyn og rengøring af kedlen samt procedure for akut opståede driftsforstyrrelser på KV-kedlen. Miljøstyrelsen har valgt at fastholde planen med vilkår.

Der er ikke med dette påbud taget stilling til, hvorvidt vilkårsovertrædelserne indtruffet før dette påbud, skal medføre yderligere håndhævelse - herunder i form af politianmeldelse.

Miljøstyrelsens kommentarer til virksomhedens bemærkninger

Væsentlig forurening

Virksomheden bemærker:

”Miljøstyrelsen påbudsvarsel begrundes med, at der i sommeren 2025 er modtaget ”*mange klage over lugt fra virksomheden*” samt at ”*tidspunktet for de fleste af klagerne er sammenfaldende med perioder med driftsproblemer på FF Skagens KV-kedel.*” Miljøstyrelsen har i den forbindelse nærmere præciseret, at den berørte periode – som angivet i påbudsvarslet – er fra den 1. til 21. juli 2025.”

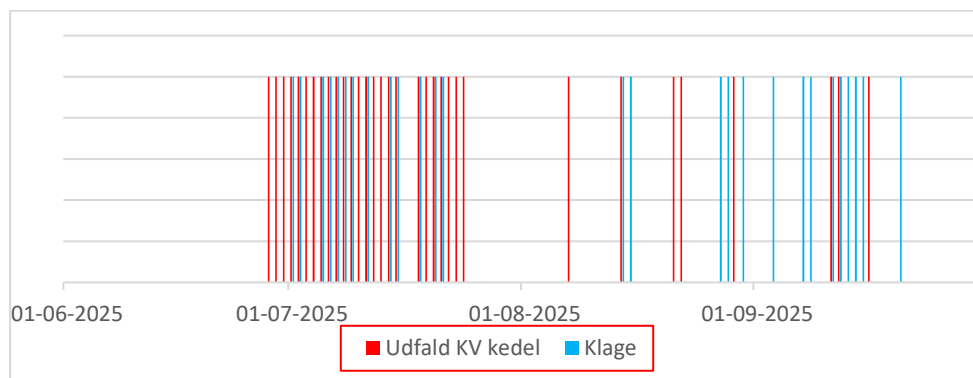
² Virksomhedens bemærkninger til Miljøstyrelsens varsel om vilkårsændring ved påbud om stop for produktion ved manglende drift af KV-kedel af 19. september 2025 [side 8], fremsendt af DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab 3. november 2025.

³ Virksomhedens bemærkninger til Miljøstyrelsens varsel om vilkårsændring ved påbud om stop for produktion ved manglende drift af KV-kedel af 19. september 2025, fremsendt af DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab 3. november 2025: ”FF Skagen har siden 2017 arbejdet målrettet med at reducere lugtudslip, herunder også arbejdet med tiltag for at sikre den fremadrettede drift af KV-kedlen samt tiltag for at reducere lugtudslip i tilfælde, hvor KV-kedlen i en kortere periode er ude af drift.”

...

"Vi bemærker, at næsten halvdelen af de indgivne klager i perioden fra den 1. maj til den 30. september 2025 er indgivet på tidspunkter, hvor KV-kedlen har været i drift. Vi er derfor ikke enig i, som angivet af Miljøstyrelsen, at der skulle være en entydig sammenhæng mellem klager over lugt og driftsproblemer på KV-kedlen. Tværtimod viser dataene, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem tidspunktet for klagerne og tidspunktet, hvor KV-kedlen har været ude af drift. Dette gør sig også gældende i forhold til klager, der er indgivet efter den 19. september 2025."

Hertil bemærker Miljøstyrelsen, at perioden 1. – 21. juli 2025 er angivet som et eksempel på en periode med udfald af KV-kedlen og samtidige klager over lugt. Figuren herunder viser tidspunktet for udfald af KV-kedlen og tidspunktet for klager i perioden 1. juni til 1. oktober 2025. Miljøstyrelsen fastholder, som skrevet i udkastet til påbuddet, at "sammenstillingen af klager over lugt og driftsproblemer på KV-kedlen viser en forholdsvis tydelig sammenhæng mellem tidspunkt for klager og tidspunkt for manglende drift på KV-kedlen". Miljøstyrelsen har aldrig påstået, at sammenhængen er entydig. Der vil naturligvis ikke være en fuldstændig entydig sammenhæng, fordi emissionen af lugt forventeligt også forværres ved forarbejdning af dårlige råvarer, som borgerne i Skagen ikke vil opleve gener ved, hvis vindretningen er ud over havet osv.

Virksomheden bemærker derudover, at klagerne reelt alene vedrører klager fra to adresser. Hertil kan Miljøstyrelsen oplyse, at styrelsen har modtaget klager fra 8 borgere i sommerhalvåret 2025. De fleste klager stammer fra tre borgere.

Virksomheden bemærker:

"... ligesom klager over lugt på nogle få tidspunkter, hvor KV-kedlen har været ude af drift, ikke i sig selv på nogen måde kan sandsynliggøre eller dokumentere, at der er en risiko for, at de fastsatte og gældende vilkår for FF Skagens maksimalt tilladte lugtbidrag i Miljøgodkendelsen vilkår D1 har været overskredet."

...

"De seneste lugtmålinger udtaget den 14. og 15. maj 2025 viser, at FF Skagen overholder de fastsatte grænseværdier i Miljøgodkendelsens vilkår D1. Den senest udtagne lugtmåling, hvor grænsen for det maksimalt tilladte lugtbidrag ved de nærmeste naboer blev overskredet, blev udtaget den 30. maj 2017.

Miljøstyrelsen har alene henvist til en lugtmåling udtaget den 30. maj 2017 – altså for over 8 år siden – hvor grænseværdierne for lugt blev overskredet. Der er således ikke dokumentation for, at lugtgrænsen på 5 LE/m³, som fastsat i Miljøgodkendelsens vilkår D1, aktuelt har været overskredet i sommeren 2025, hvor KV-kedlen har været ude af drift i flere perioder.

Der er derfor ikke grundlag for at konkludere, at der er sket en overskridelse af de i Miljøgodkendelsens vilkår D1 fastsatte grænseværdier for lugt, eller i øvrigt foreligger en væsentlig forurening eller en nærliggende risiko herfor. Miljøstyrelsen har derfor ikke fornøden hjemmel til at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, da betingelserne for anvendelse af bestemmelsen ikke er opfyldt."

Hertil bemærker Miljøstyrelsen, at de seneste lugtmålinger fra maj 2025, ligesom lugtmålingerne i 2018 ganske rigtigt viser, at FF Skagen overholder de fastsatte grænseværdier i en situation, hvor KV-kedlen er i drift (og råvarerne har et TVN-indhold mellem 25 og 52). Når kraftvarmekedlen ikke er i drift, forbrændes luften i de øvrige kedler, og hvis disse ikke kan tage alt procesluft, så ledes den resterende del til rensning gennem de kemiske scrubber. Lugtmålinger og beregninger foretaget i 2011 og 2018 viser, at virksomheden ikke kan overholde vilkår for maksimalt tilladt lugt i omgivelserne ved anvendelse af virksomhedens scrubber som lugtrensning. Seneste lugtmålinger fra 2025 viser tilsvarende høje emissioner af lugt ved behandling af luft i scrubberne.

Virksomheden fremsendte allerede i 2013 målinger af virksomhedens lugtemission og beregninger af virksomhedens bidrag til lugt i omgivelserne⁴. Beregningerne viste, at virksomheden kan overholde gældende lugtvilkår når luftrensningen foregår ved forbrænding i virksomhedens kedler og KV-kedel (efterbrænder). Hvis rensningen foregår ved forbrænding i én kedel, KV-kedel og scrubberne, er vilkåret ikke overholdt, idet lugtimmissionen ved nærmeste boliger var 6 LE/m³ og i erhvervsområdet var lugtimmissionen i 15-20 LE/m³ i en afstand af 200 m. Målinger og beregninger viste, at scrubberne er den største kilde til lugt i omgivelserne. I 2018 var konklusionen den samme. Her viste beregningerne, at lugtbidraget ved nærmeste naboer ville være 34 LE/m³ ved anvendelse af scrubber i stedet for KV-kedlen til rensning for lugt. Til orientering kan oplyses, at virksomhedens maksimalt tilladte lugtbidrag ved nærmeste boliger er 5 LE/m³ jf. vilkår D1.

Miljøstyrelsen fastholder derfor, at det er helt overvejende sandsynligt, at virksomheden ikke har overholdt lugtgrænsen i de perioder af sommeren 2025, hvor KV-kedlen ikke var i drift, og rensningen for lugt i stedet foregik med scrubberne.

Miljøstyrelsen fastholder efter en samlet vurdering, at det er overvejende sandsynligt, at der er væsentlige lugtgener i Skagen, når der produceres på virksomheden uden samtidig drift af KV-kedlen. At der har været væsentlige lugtgener i Skagen i sommeren 2025 underbygges af mail fra direktør Klaus H. Kristoffersen den 22. juli 2025 til Miljøstyrelsen, hvoraf følgende interne korrespondance i virksomheden fremgår:

"Skaderne på fartøjet betød at de måtte til land asap. og få losset.

Så en mulighed var at losse ham i Hanstholm lørdag nat, og dermed have fisken liggende i tankene til mandag morgen, eller "sælge" ham til 999..

Jeg valgte det sidste.....

Med mandag for 14 dage siden i mente, og lugtklager i stride strømme, valgte jeg - med den forudsigte vindretning - at sende ham til 999.

Blot så vi imorgen ikke IGEN startede op på "gammel" fisk."

Forbud mod fortsat drift og proportionalitet

Virksomheden bemærker:

⁴ Bestemmelse af lugtemission og beregning af lugtkoncentration i omgivelserne af virksomheden, oktober-november 2011.

"Miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 3, kan først anvendes, hvis det ikke er muligt at nedbringe forureningen. I den forbindelse bemærkes, at Miljøstyrelsen hverken har sandsynliggjort, at FF Skagen mangler økonomisk evne eller vilje til at opfylde de vilkår, der er fastsat i miljøgodkendelsen, eller at der mangler fremdrift i forhold til at finde en ny metode til lugtrensning."

...

"Siden den 30. maj 2017, hvor grænsen for det maksimalt tilladte lugtbidrag ved de nærmeste naboer ifølge målinger fra Miljøstyrelsen blev overskredet, har FF Skagen iværksat en lang række tekniske tiltag med henblik på dels at reducere lugtudslip fra KV-kedlen [afsnit 3.3.1], dels at sikre KV-kedlens fremadrettede drift [afsnit 3.3.2]."

Virksomheden fremlægger i bemærkningerne til det varslede påbud en foreløbig projektplan for "mulige fremtidige tiltag til håndtering af lugtemissioner uden drift af KV-kedlen". Planen indebærer, at de fremtidige tiltag er sat i drift ultimo oktober 2026. Miljøstyrelsen vurderer, at virksomheden hermed har sandsynliggjort, at de har den økonomiske evne til at sikre en stabil overholdelse af gældende vilkår for maksimalt tilladt lugt i omgivelserne. Hvorvidt Virksomheden har viljen er mere tvivlsomt eftersom virksomheden oplyser, at den har arbejdet på at sikre en stabil drift af KV-kedlen og overholdelse af lugtvilkår siden 2017⁵ og, må Miljøstyrelsen konstatere, endnu ikke er lykkedes.

På denne baggrund fastholder Miljøstyrelsen de varslede vilkår dog med den ændring, at de kun har betydning efter den oplyste dato for idriftsætning af nyt lugtbehandlingsudstyr og i det tilfælde at lugtrensningen fortsat i væsentlig grad er baseret på forbrænding af luft i KV-kedlen.

Miljøstyrelsen har ud fra en proportionalitetsafvejning vurderet, at de angivne udgifter forbundet med et driftsstop er proportionale, når det tages i betragtning, hvor lang tid virksomheden har haft til at finde en løsning, og hvor mange mennesker der potentielt er væsentligt berørt af lugtgener fra virksomheden når KV-kedlen ikke er i drift.

Klagevejledning

Følgende kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

- afgørelsens adressat
- enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- kommunalbestyrelsen
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- landsdækkende foreninger og organisationer i det omfang, de har klageret over den konkrete afgørelse, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100.
- lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål, og som har ønsket underretning om afgørelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 100, stk 1.

⁵ Virksomhedens bemærkninger til Miljøstyrelsens varsel om vilkårsændring ved påbud om stop for produktion ved manglende drift af KV-kedel af 19. september 2025, fremsendt af DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab 3. november 2025: "FF Skagen har siden 2017 arbejdet målrettet med at reducere lugtudslip, herunder også arbejdet med tiltag for at sikre den fremadrettede drift af KV-kedlen samt tiltag for at reducere lugtudslip i tilfælde, hvor KV-kedlen i en kortere periode er ude af drift."

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Miljøstyrelsen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og kr. 1.800 for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklage-naevnet/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet via mail på mfkn@naevneneshus.dk. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

[Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Klagen skal være modtaget senest den 9. januar 2026.

En klage har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål

Hvis man ønsker at anlægge et søgsmål om afgørelsen ved domstolene, skal det ske senest 6 måneder efter, at Miljøstyrelsen har meddelt afgørelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101. På www.domstol.dk findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene.

Med venlig hilsen
Christina Ellegaard

Kopi til:

Fredeikshavn Kommune	post@frederikshavn.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dn@dn.dk
Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk
Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest	trvest@stps.dk

[Sådan håndterer Miljøstyrelsen Virksomheder dine personoplysninger](#)

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Miljøstyrelsen er underlagt reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven og i miljøoplysningsloven, og det er kun oplysninger omfattet af undtagelsesbestemmelserne i disse love, som kan undtages aktindsigt og dermed holdes fortrolige. Denne vurdering vil Miljøstyrelsen foretage i forbindelse med en konkret anmodning om aktindsigt.